

Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri:

Ongin ivi um at Noreg virðir GATT-sáttmálan

– Kanningin hjá uttanríkisráðnum sigur greitt, at vit hava ikki møguleika at banna skipum frá londum, sum hava undirskrivað GATT sáttmálan, at landa í Føroyum. Ella at banna teimum, at fáa tænastur í Føroyum, sigur hann

I gjár sendi landsstýrið norska fiskimálaráðnum úttalið frá danska uttanríkisráðnum um spurningin um landingarbann móti hentleikaskipum, sum fiska í Loynikrókinum.

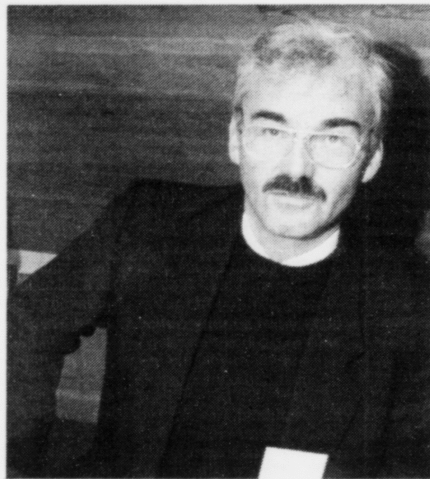
– Vit hava ikki møguleika at seta landingarbann móti limalondum í GATT, ella at forbjóða skipum frá hesum londum at fáa tænastur veittar í Føroyum, sigur Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri.

– Orsøkin til at Noreg og ES kunnu banna landingum er, at teir hava eina serliga marknaðarskipan, sum ger, at teir kunnu regulerað rávørutilgongdina fyri at regulerað prísir. Slíka marknaðarskipan hava vit ikki. Vit hava ikki nakrar undantaksmøguleikar fyri at seta eitt landingarbann í verk. Ti vit eru í eini aðrari støðu enn Noreg, sigur Kjartan Hoydal.

– Noreg og ES kunnu seta landingarbann, teir hava nakað at vísa til í GATT-sáttmálanum, sum vit ikki hava. Men tað er ein spurningur um hvussu rætt tað er av teimum, at seta slík tiltøk í verk, sigur Kjartan Hoydal.

– Skuldi tann politiska meiningin í Føroyum broyttast, soleiðis at frá politiskari síðu, var meiriluti fyri at ganga krøvunum hjá norðmonnum um landingarbann á móti, so ber hetta ikki til av formellum orsøkum, sigur Kjartan Hoydal.

– Vit senda úttalið frá uttanríkisráðnum til Noregs í dag. Fyri jól sendu vit eisini norðmonnum bræv um onnur viðurskiðir í einum móguligum fiskisáttmála. Hesum hava vit ikki fingið svar uppá enn. Norðmenn halda fri í hesum døgum, segði Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri fyrrapartin í gjár.

GATT kann ikki fremja tiltøk

Hvat hendir um føroyingar geva norðmonnum viðhald í teirra krøvum um landingarbann og á tann hátt brota GATT reglurnar, fær tað avleiðingar fyri føroyingar?

– Bróta vit GATT-sáttmálan og ongin ger vart við tað, so hendir einki. Vil eitt av limalondunum, til dømis Dominikanska Lýðveldið ella Belize siga: »Hetta vilja vit ikki finna okkum í«, so kunnu hesi lond draga okkum fyri eitt sokallað GATT-panel, sigur Kjartan Hoydal.

– Á einum slíkum paneli kunnu vit fáa eina niðurstøðu, ella ein dóm sum sigur, at vit hava ikki loyvi at brota sáttmálan. Men GATT hevur ikki nakað politiskt at senda eftir fólki. Verður sáttmálin brotin, so eru eisini nakrar altjóða reglur brotnar og tað verður ikki roknað sum góður siður, sigur Kjartan Hoydal.

– USA er vorðir dømt av

GATT fyri at hava sett bann móti innflutningi at tunfiski úr Mexico, tí har er ov stór hjáveiða av hvali. Innflutningsbannið er framvegis galdandi, men ein politisk loysn er funnin millum bæði londini. ES hevur eisini tapt fleiri mál í GATT og teir mugu so royna at broyta sínar reglur, serliga innan landbúnaðin, sigur Kjartan Hoydal.

– Eitt land sum Noreg kann ikki siga við føroyingar, at tit skulu seta landingarbann í verk, sjálvt um talan er um brot á GATT-sáttmálan. Tað kann ein ábyrgdarfull stjórn ikki krevja, sigur Kjartan Hoydal.

– Noreg er eisini eitt GATT-land og hevur í hvalamálum og í øðrum málum lagt stóran dent á at tað skal bera til at selja frítt, sigur Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri.

jústinus

VISTI TÚ HETTA

– um koyring og rúsdrekka?

VISTI TÚ:

- at tá ið talan er um »promille«, verður meint við hvussu nógv alkohol er í blóðinum?
- at tá ið talan er um »alkoholprosent«, verður meint við nøgdina av reinum alkoholi í rúsdrekkunum? (t.d. 42% alkohol, restin vatn og smakkievni)
- at verður tú tikin at koyra bil við 0,8 til 1,2 promille av alkoholi í blóðinum, missir tú koyrikortið og fært bót? (promillukoyring)
- at verður tú tikin at koyra bil við 1,2 promille av alkoholi í blóðinum, missir tú koyrikortið, fært bót og skalt inn at sita? (rúsdrekkakoyring)
- at koyrir tú bil og kemurtær í óhapp, kanst tú fáa revsing, hevur tú bert lítla nøgd av alkoholi í blóðinum?
- at livurin, ið altíð arbeiðir við somu ferð, niðurbýtur alkoholið, sum er komið inn í kroppin?
- at livurin hjá miðalfólki (70 kg) megnar at beina fyri uml. 7 g av alkoholi um tíman?
- at livurin hjá fólki í miðal megnar at minka um alkoholinnihaldið í kroppinum við 0,15 promille um tíman? (Hetta kann tó vera sera ymiskt millum fólk, úr 0,1 til 0,25 promille)
- at tað tekur 1½ tíma at beina fyri alkoholinnihaldinum í einum føroyskum »lítum«, sum inniheldur uml. 10 g av alkoholi?
- at ein føroyskur »lítill« er uml. 25 ml av snapsi – ein flaska av t.d. »Veðri«/»Silvur«, – ella eitt glas av vini?
- at tú verður bert edrúur av at lata tíðina ganga og biða, meðan livurin ger arbeiði sítt?
- at tú verður ikki skjótari edrúur av at renna, fara í sauna ella brúsubað, drekka nógv kaffi, tiansheldur bert við at fáa sær ein blund?
- at lítill og løtt fólk verða lættari ávirkað av rúsdrekka enn stór og tung fólk, hóast sama nøgd verður drukkin. Hetta tí at alkoholinnihaldið verður størri í mun til kroppin.
- at konufólk verða lættari ávirkað av rúsdrekka enn mannfólk, hóast tey vita tað sama. Orsøkin er, at konufólk hava meiri feitt í kroppinum enn mannfólk og alkohol loysist ikki so væl upp í fíti?
- at alkoholpromillan í blóðinum hjá einum, sum drekkur niður í tóman maga, verður størri, enn tann hjá einum, sum drekkur og hevur etið ella samstundis etur, hóast sama nøgd verður drukkin?
- at alkohol minkar um evnini at síggja í náttarmyrkri?
- at alkohol minkar um evnini at síggja til síðurnar?
- at alkohol minkar um evnini at reagera skjótt, t.d. at bremsa?
- at alkohol ger, at fólk fáa trupulleikar av at skilja millum grønt og reytt?
- at sambært kanning hava 17% av føroyingum onkuntið koyrt bil ávirkað av rúsdrekka? (Sama kanning í Finnlandi, Noregi og Svøríki gav úrslitið 6–7%)
- at meginparturin av teimum álvarsligu ferðsluvánlukkunum eru orsakaðar av rúsdrekka?
- at meginparturin av teimum, sum verða handtikin fyri at koyra ávirkað av rúsdrekka, verða tikin um næturnar í vikuskiftinum?

KELDUR:

H. D. Joensen: »Rúseitur, turvelvandi drøgg« 1987

Jørgen Green: »Hvad ved vi om alkohol?« 1992

Føroya Løgting: »Ferðslulógir« 1988

Kanning hjá Narkotika- og Rúsdrekkaráðnum

Ráðið fyri Ferðslutrygd

Lýsið i sosialinum